

Valga maakonnas, Otepää vallas, Arula külas, Meemaa kinnistul (registriosa nr 953540, katastritunnus 63601:002:1410, edaspidi Meemaa kinnistu) eraldistel 5, 6, 15, 19 lageraiete, eraldistel 2, 7, 10, 16 sanitaarraiete, Meemaa I kinnistul (registriosa nr 1006340, katastritunnus 63601:002:1830, edaspidi Meemaa I kinnistu) eraldisel 3 harvendusraie ning eraldistel 1, 2, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19 sanitaarraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine.

1. OTSUSTUS

Lähtudes Erki Unni poolt kuupäevadel 01.08.2025, 06.08.2025 ja 09.09.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Meemaa kinnistu eraldistel 5, 6, 15, 19 lageraiete, eraldistel 2, 7, 10, 16 sanitaarraiete ning Meemaa I kinnistu eraldisel 3 harvendusraie ja eraldistel 1, 2, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19 sanitaarraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Raiete registreerimisel Meemaa ja Meemaa I kinnistutel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Elustiku mitmekesisus Meemaa kinnistu eraldisel 2 ja Meemaa I kinnistu eraldisel 19 lubatud sanitaarraietega tekkivatel vastavalt 0,41 ha ja 1,17 ha suurustel lagedatel aladel säilib, kui raie tegemisel jäetakse raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgedega, õõnsustega, tuuleluudade või suurte okstega puid.

1.2.2. Hiireviu pesitsusaegset häirimist on võimalik vältida, kui raietööd tehakse väljaspool hiireviu pesitsusperioodi, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini.

1.2.3. Kavandatud sanitaarraietel Meemaa I kinnistu eraldistel 5 ja 6 ei ole Piirna oja olulist mõju, kui veekaitsevööndis (mis on põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit) alusmetsa ja põõsarinnet ei eemaldata, veekogusse ja veekaitsevööndisse raidmeid ei jäeta, veekogust läbi ei sõideta, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Erki Unn esitas kuupäevadel 01.08.2025, 06.08.2025, 09.09.2025 ja 11.09.2025 Keskkonnaametile metsateatised nr 50001158997, 50001159003, 50001158996, 50001151994, 50001159794, 50001159036, 50001159034, 50001159033, 50001159035 Meemaa kinnistul ja metsateatised nr 50001151959, 50001151941, 50001151958, 50001151940, 50001151941, 50001151943, 50001151955, 50001151953, 50001151950, 50001151938, 50001151939, 50001151937, 50001151947, 50001151945, 50001159001 Meemaa I kinnistu eraldistel raiete teostamiseks ja kahjustusest teatamiseks. Metsakaitseeksperdiisiga on Meemaa kinnistul Keskkonnaameti poolt lubatud sanitaarraiet kokku 0,41 ha ulatuses raiemahuga 44 tm ja metsateatistega on Meemaa kinnistul sanitaarraiet kavandatud kokku 1,28 ha ulatuses 92 tm mahus ja lageraiet kokku 0,82 ha ulatuses 126 tm mahus. Meemaa I kinnistul on metsakaitseeksperdiisiga lubatud sanitaarraiet 3,4 ha ulatuses raiemahuga 221 tm, metsateatistega on Meemaa I kinnistul sanitaarraiet kavandatud kokku 7,05 ha ulatuses raiemahuga 549 tm ning harvendusraiet kokku 0,34 ha ulatuses raiemahuga 20 tm. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi EELIS) andmetel asuvad sanitaarraie alad Otepää looduslal ja Otepää linnualal ning Otepää looduspargi Vanamõisa-Restu piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhinnang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsusest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Metsakaitseeksperdiisiga on lubatud sanitaarraiet kokku Meemaa ja Meemaa I kinnistul 3,81 ha ulatuses raiemahuga 265 tm.

Meemaa kinnistu eraldise 2 ja Meemaa I kinnistu eraldise 19 puistud, elujõuliste puude täiustega vastavalt 25% ja 18% on kuuse-kooreüraskite kahjustuste tulemusel hukkunud ning peale raiet tekivad lagedad alad vastavalt 0,41 ha ja 1,17 ha. Meemaa I kinnistu eraldiste 10, 11, 12 ja 18 puistutes esineb tüvemädanikku remmelgatel ja hallidel leppadel ning üksikuid tormiga murdunud puid ja kuuse-kooreüraskite tõttu kuivanud kuuski, leidub ka põdrakahjustust. Kahjustuse maht puistute tagavarast jääb vahemikku 1-47%, puistute täiused peale kahjustatud puude raiet jäävad vahemikku 18-55%.

Metsateatistega on sanitaarraiet Meemaa ja Meemaa I kinnistutel kokku kavandatud 8,45 ha, raiemahuga 706 ha. Meemaa I kinnistu eraldistel 1, 2, 5, 6, 7, 13, 14 ja 16 kavandatavatel raicaladel asuvad halli lepa noorendikud. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamine, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. Sanitaarraie korral raiutakse surnud ja kahjustatud puud ning üksikrinde puid, mis ei ole säilikpuud. Sanitaarraiega raiutakse ainult keskkonnaministri määruse „Metsa majandamise eeskirja“ §-7 loetletud puid.

Harvendusraiet on kavandatud Meemaa I kinnistul kokku 0,45 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht kokku 31 tm. Harvendusraiet tehakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks.

Lageraiet on Meemaa kinnistul kavandatud eraldiasetsevate lankidena kokku 0,82 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 126 tm. Lageraiet Meemaa kinnistul on kavandatud hall-lepikutes. Lageraie korral raiutakse uuendamisele kuulavas metsas ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis jäetakse langile elustiku mitmekesisuse tagamiseks ja loodusliku uuenemise protsessi kiirendamiseks.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Meemaa ja Meemaa I kinnistud asuvad Valga maakonnas, Otepää vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib 01.10.2013 kehtestatud Otepää valla üldplaneering¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

¹ Üldplaneeringu dokumendid on leitavad aadressil <https://www.otepaa.ee/otepaa-uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Meemaa ja Meemaa I kinnistute sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud raiete mõjualas ja piirnevate registreeritud metsateatistena on sanitaarraieid kokku 37,66 ha, 1280 tm ja aegjärgseid raieid 1,72 ha, 95 tm. Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Meemaa ja Meemaa I kinnistu kavandatavate raiealade eraldistel kasvavad enamasti halli lepa enamusega segametsad ning osaliselt kuuse enamusega segametsad jänese-kapsa ja naadi kasvukohatüüpides.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raided läbi viiakse. Raiete alaga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel kattuvad Meemaa kinnistu kavandatud raieala eraldised 2, 15, 16, 10, 7, 5 ning sama kinnistu eraldise 6 raieala (30 m) mõjualas³ asub III kategooria kaitsealuse linnuliigi hiireviu elupaik.

Lisaks piirneb Meemaa I kinnistu raieala eraldis 1 ja eraldiste 2, 18 ja 19 mõjualas asub I kategooria kaitsealuse linnuliigi väike-konnakotka elupaik. Eraldis 1 piirneb ka loodusedirektiivi metsaelupaigatüübiga vanad loodusmetsad (*9010), niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud).

Meemaa I kinnistu eraldiste 1, 2, 3, 5, 6, 7 ja 11 raiealad kattuvad vastavalt 0,04 ha, 0,02 ha, 0,04 ha, 0,11 ha, 0,01 ha, 0,05 ha, 0,02 ha ulatuses niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud) ja Meemaa I kinnistu eraldiste 2 ja 5 raiealad kattuvad vastavalt 0,07 ha ja 0,06 ha ulatuses niiduelupaigatüübiga niiskuslembedes kõrgrohostud (6430).

Meemaa I kinnistu raieala eraldiste 1, 2, 5, 6 raiealade (30 m) mõjualas asub niiduelupaigatüüp niiskuslembedes kõrgrohostud (6430) ja raieala eraldised 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11 piirnevad niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud) ning raieala eraldise 13 (30 m) mõjualas asub niiduelupaigatüüp 6510 (ürt-punanupuga niidud).

EELIS-e andmetel piirnevad projekteeritava metsavajakute sihtkaitsevööndiga järgnevad eraldised: Meemaa I kinnistu eraldis 1.

Projekteeritava metsavajakute sihtkaitsevööndi (30 m) mõjualas asuvad järgmised eraldised: Meemaa kinnistu eraldis 19 ja Meemaa I kinnistu eraldis 2.

Meemaa I kinnistu raiealad eraldistel 5 ja 6 jäävad osaliselt Piirna oja veekaitsevööndisse (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit) ja kalda piiranguvööndisse. Kavandatud raieala Meemaa I kinnistu eraldisel 19 jääb osaliselt Keeni oja kaldapiiranguvööndisse.

Kavandatud raieala jääb Otepää looduspargi Vanamõisa-Restu piiranguvööndisse. Otepää looduspargi kaitse-eesmärgid on loetletud Otepää looduspargi kaitse-eeskirjas.⁴ Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 16.

Otepää looduspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Otepää linnu- ja loodusala.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

⁴ Vabariigi Valitsuse 01.12.2016 määrus nr 135.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava sanitaarraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- Meemaa I kinnistu raiealad eraldistel 5 ja 6 jäävad osaliselt Piirna oja veekaitsevööndisse (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit) ja kalda piiranguvööndisse. Kavandatud raieala Meemaa I kinnistu eraldisel 19 jääb osaliselt Keeni oja kaldapiiranguvööndisse. Kui raiete tegemisel Piirna oja veekaitsevööndis alusmetsa ja põõsarinnet ei eemaldata, raidmeid ei jäeta veekogusse ja veekaitsevööndisse, veekogust läbi ei sõideta, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata, siis kavandatavatel raietel ei ole Piirna oja seisundile olulist negatiivset mõju.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- Kavandatud raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raied on kavandatud 13,37 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liiklusköormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Otepää loodus- ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Otepää looduspargi ega Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide

kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Meemaa kinnistu eraldisel 2 ja Meemaa I kinnistu eraldisel 19 on puistud ürasekikahjustuse tagajärjel hukkunud. Hukkunud puistute sanitaarraiega raiumisel ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, maastikuilme ei muutu. Puistud on hukkunud looduslike häiringute tulemusena ning sanitaarraie täiendavalt muutusi kaasa ei too. Elustiku mitmekesisus Meemaa kinnistu eraldisel 2 (0,41 ha) ja Meemaa I kinnistu eraldisel 19 (1,17 ha) lubatud sanitaarraie aladel säilib, kui raie tegemisel jäetakse raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid. Seega ei ole kavandataval raiel olulist mõju Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele. Metsakaitseeksperimentidega lubatud sanitaarraie käigus Meemaa I kinnistu eraldistel 10, 11, 12 ja 18 raiutakse puistust kahjustatud ja hukkunud puid või lamapuitu, puistu esimene rinne säilib, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandataval raiel olulist mõju Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Kavandatavate sanitaarraiate käigus Meemaa kinnistu eraldistel 7, 10 ja 16 raiutakse puistust kahjustatud ja hukkunud puid ja üksikrinde puid, mis pole säilikpuud või lamapuitu. Meemaa I kinnistu eraldistel 1, 2, 3, 5, 6, 7, 13, 14 ja 16 raiutakse noorendikes kahjustatud ja hukkunud puid, üksikrinde puid, mis ei ole säilikpuud või lamapuitu. Meemaa kinnistu eraldistel 7, 10 ja 16 puistute esimene rinne säilib, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, raiete tegemisel ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Meemaa I kinnistu noorendikes sanitaarraie tegemisel kahjustatud puude ja üksikrinde puude raie metsamaastikku täiendavalt ei killusta ning maastikuilmet ei muuda. Seega ei ole kavandatavatel raietel olulist mõju Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Meemaa I kinnistu eraldisel 3 kavandatud harvendusraie käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, kuid puistu esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandataval raiel olulist mõju Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Meemaa kinnistu eraldistel 5, 6, 15 ja 19 kavandatavate lageraiega raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas kõik puud, välja arvatud seemne- ja säilikpuud. Halli lepa enamusega puistus, väikestel aladel (eraldiseasetsevad langid suurustega 0,18 ha, 0,16 ha, 0,3 ha ja 0,18 ha), sisuliselt looduslikke häile imiteerivad lageraie alad ei kahjusta Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärke. Hall lepp on lühiealine puuliik ja lageraie tegemisega tekib võimalus ala uuendamiseks väärtuslikemate puuliikidega, mis toetavad elurikkuse ja kaitse-eesmärkide

säilimist pikas perspektiivis. Teiste uuendusraieliikide (turberaiete) kasutamine hall lepikutes ei ole otstarbekas, sest ala uueneks taas juure- ja kännuvõsudest hall lepaga.

EELIS-e andmetel piirneb Meemaa I kinnistu raieala eraldis 1 ja eraldiste 2, 18 ja 19 mõjualas asub I kategooria kaitsealuse linnuliigi väike-konnakotka elupaik. Eraldis 1 piirneb ka loodusdirektiivi metsaelupaigatüübiga vanad loodusmetsad (*9010) ja niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud).

Raie Meemaa I kinnistu eraldisel 1 ei mõjuta oluliselt metsaelupaigatüübi (*9010) seisundit, sest sanitaarraiega raiutakse noorendikust kahjustatud puid ja üksikrinde puid. Kuna eraldisel 1 kasvab noorendik üksikrinde puudega, on servaeefekti mõjud juba piirnevas metsaelupaigatüübis toimunud ning käesoleval sanitaarraiel piirneval alal metsaelupaigatüübile enam olulist mõju ei ole. Meemaa I kinnistu raieala eraldised 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11 piirnevad niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud) ja eraldiste 1, 2, 5, 6 raiealade (30 m) mõjualas asub niiduelupaigatüüp niiskuslembesed kõrgrohostud (6430), Meemaa I kinnistu eraldiste 1, 2, 3, 5, 6, 7 ja 11 raiealad kattuvad osaliselt niiduelupaigatüübiga 6510 (ürt-punanupuga niidud) ja Meemaa I kinnistu eraldiste 2 ja 5 raiealad kattuvad osaliselt niiduelupaigatüübiga niiskuslembesed kõrgrohostud (6430). Meemaa I kinnistu raiealaga kattuvale, raiealaga piirnevale ja mõjualas asuvale nimetatud loodusdirektiivi niiduelupaigatüüpidele niiskuslembesed kõrgrohostud (6430) ja ürt-punanupuga niidud (6510) on negatiivseks mõjuteguriks võsastumine või/ja metsastumine. Kavandatavate raiete teostamine ei mõjuta ebasoodsalt Otepää loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe.

Sanitaarraie Meemaa I kinnistul ei mõjuta mõjualas paikneva väike-konnakotka elupaiga seisundit. Raiet elupaiga alal ei teostata ning mõjualas puistute I rinne säilib. Seega ei ole kavandatud raietel olulist mõju väike-konnakotka elupaiga seisundile ja kavandatud raied Otepää linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta.

Kuna kavandatud raiete mõjualas ja raiealal ei asu muid Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust ei kahjusta.

Raieala jääb valdavalt jänesekapsa ja naadi kasvukohatüüpi, kus raietööd külmunud või kuivalt pinnaselt on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta. Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“. Metsamaterjali kokku veol järgida poollooduslike koosluste hooldamise üldnõudeid⁵.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Otepää looduspargi Vanamõisa-Restu piiranguvööndis. Mõju looduspargi kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Otepää looduspargi loodus- ja linnuala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

⁵ Poollooduslike koosluste hooldamise kohta on võimalik leida infot Keskkonnaameti lehel, maahoolduse büroo alajaotuses aadressil <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/parandniitude-hooldamine>

Kavandatud raicalal ja selle mõjualas ei ole muid Otepää looduspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raie mõjutaks.

EELIS-e andmetel kattuvad Meemaa kinnistu kavandatud raicala eraldised 15, 16, 10, 7, 5, 2 III kategooria kaitsealuse linnuliigi hiireviu elupaigaga ning sama kinnistu raicala eraldis 6 asub III kategooria kaitsealuse linnuliigi hiireviu elupaiga (30 m) mõjualas. Hiireviu on Eestis III kaitsekategooriasse kuuluv liik. Hiireviu elupaigad piiritletakse selliselt, et need hõlmaks liigile minimaalselt pesitsusrahuks vajalikku ala, milleks on pesast kuni 300 meetri raadiusesse jääv pesitsemiseks sobiv metsaala. Hiireviu elupaiga pindala on 28,5 ha, raietega on mõjutatud vaid eraldiasetsevate aladena kokku 1,77 ha elupaiga osa. Kavandatud sanitaarraiete tegemisel puistute I rinne säilib ning lageraiet kavandatakse väikeste, sisuliselt loodulikkude häilu imiteerivate aladena. Seega kavandatud raided oluliselt hiireviu elupaigas maastikuilmet ei muuda. Hiireviu eelistab elupaigana mosaiikmaastikku, kus vanemad metsad vahelduvad põldude ja niitudega. Väikesed kuni 0,5 ha suurused uuendusraielangid ei vähenda liigi elupaiga kvaliteeti ja võimaldavad seda jätkuvalt asustada. Hiireviu elupaigas on oluline tagada, et linde pesitsusajal ei häirita. Hiireviud on eriti tundlikud häiringutele pesitsusperioodil. Pesitsemist häirivad peamiselt raietööd pesalähedases metsas. Hiireviu pesitsusaegset häirimist elupaigas on võimalik vältida, kui raietöid (sh metsamaterjali kokkuvedu) teostada ajavahemikul 1. august kuni 14. märts. Arvestades eeltoodut, ei ole kavandatud raietel olulist mõju hiireviu elupaiga seisundile.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raided on kooskõlas üldplaneeringuga, Otepää looduspargi kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kavandatud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Kaitse-eeskirja § 16 lõike 5 alusel tuleb raiete tegemisel metsamaal, välja arvatud hall-lepikutes, säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Selleks tuleb jätta raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgedega, õõnsustega, tuuleluudade või suurte okstega puid.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Otepää loodus- ja linnualade, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Henri Heimola

metsahoiu vanemspetsialist

Metsaosakond